

بررسی رابطه هوش‌های چندگانه با خودباوری

علی اکبر صلاحی^۱، سحر سادات عاشوری^۲

^۱ مدرس و مشاور دانشگاه، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد یادگار امام خمینی(ره)- شهرری.

^۲ دانش آموخته مقطع کارشناسی، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد یادگار امام خمینی(ره)- شهر ری.

نام نویسنده مسئول:

سحر سادات عاشوری

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه هوش‌های چندگانه گاردنر با خودباوری است، با روش کمی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری در این پژوهش دانشجویان رشته روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد یادگار امام(ره)-شهرری که شامل ۲۰۰۰ نفر در سال تحصیلی ۹۸_۹۹ بود. تعداد ۴۱ نفر به عنوان حجم نمونه ۴۱ نفر (۳۲ مرد، ۹ زن) بودند که به صورت غیر تصادفی و در دسترس انتخاب شده بودند. ابزار پژوهش پرسشنامه‌های خودباوری و هوش‌های چندگانه بود. روش آماری که در این پژوهش همبستگی پیرسون بود. نتایج بدست آمده در این پژوهش نشان داد که $\text{Sig} = 0.000$ از آلفای 0.05 کوچکتر است، در نتیجه فرض صفر رد شده و فرض خلاف قبول می‌شود و در نتیجه به احتمال ۹۵٪ رابطه معنا دار است.

واژگان کلیدی: خودباوری، هوش‌های چندگانه.

مقدمه

یادگیری انسان و ساماندهی رفتار نوجوان در گرو نشاط و خودبازی و هیجانات مثبت اوست و یکی از رموز موفقیت هر فردی در زندگی، داشتن روحیه خودبازی و اعتماد به نفس است. شکی نیست که یکی از ظایف مهم تربیتی مدیریت و برنامه ریزی آموزشی مدارس، تشویق نوجوانان به مشارکت و تعاون در همه امور است و آنان می توانند با تدوین برنامه ریزی آموزشی مناسب به جلب مشارکت دانش آموزان در امور مختلف مدرسه اقدام کنند و این موضوع می تواند به احساس مفید بودن و دور شدن از انزوا و کسالت در نوجوانان کمک کند و خود یکی از موارد خودبازی و با نشاط زیستن است(شناسا و همکاران، ۱۳۹۸). اعتماد به نفس و خودبازی که از ملزمات موفقیت در هر پدیده ای می باشد، به عنوان یکی از مسائل اساسی در کشورهای در حال توسعه به منظور ارتقا حضور اجتماعی و نقش آفرینی بانوان شناخته شده اند (ناظران و اسدپور، ۱۳۹۸).

دوره نوجوانی تعارض بین دوره کودکی و بزرگسالی است و در صورتی که با موفقیت طی شود، زیربنای محکمی خواهد بود برای آینده نوجوان، در غیر اینصورت استعدادهای بالقوه نوجوان نایاب خواهد شد مگر آنکه حس خودبازی در او فعال شود و عاملی گردد برای شکوفایی استعدادها و جهت دهی صحیح آنها برای رسیدن به اهداف مهم در زندگی. اگر والدین شور و هیجانات نوجوان را درک نموده و با برآورده کردن نیازهای منطقی وی زمینه کاهش اضطراب ناشی از بلوغ را در او بوجود آورند و با هدایت سازنده و ایجاد اعتماد دوطرفه باعث حفظ آرامش و امنیت خاطر وی شوند، می تواند به عنوان یک جوان با هدف و برنامه و انگیزه بالا به عضو موفقی برای اجتماع تبدیل شود و به دنیای بزرگسالی قدم گذارد (تفاق و موسوی ندوشن، ۱۳۹۷).

اثرگذاری خودبازیات بر پیشرفت تحصیلی بسیار جدی است میل به پیشرفت از زمان های گذشته وجود داشته است و انسانها برای رسیدن به هدف های متعالی خود کوشش زیادی به عمل آورند و یکی از راههای رسیدن به اهداف خود تحصیل علم و دانش در تمام مقاطع تحصیلی می باشد(تنا گوی محرر، ۱۳۹۶).

با توجه به نظریه هوش^۱ های چندگانه، هوش در افراد، دارای وجود و انواع متفاوتی است. تقویت هر یک از این هوش ها از طریق کسب مهارت در انجام فعالیت هایی امکان پذیر است (کوثری و ترکاشوند، ۱۳۹۸).

هوش وقابلیت های ذهنی انسان از پیچیده ترین مسائلی هستند که همواره پیش روی تحقیقات حوزه های روانشناسی و علوم تربیتی قرار داشته اند. نظریه ی گاردنر در تحلیل هوش توانسته ضمن توجه به جنبه های مختلف هوش صورت بندی جدید و کارایی از این خصیصه پیچیده به عمل آورد(ملامحمدنونه سی و علوی، ۱۳۹۸).

هوارد گاردنر با ارایه نظریه هوش چندگانه ثابت کرد همه افراد از چندین هوش از جمله هوش های کلامی، منطقی-ریاضی، بصری، موسیقی، حرکتی، درون فردی، برون فردی و طبیعت گرا برخوردارند که در برخی ضعیف و در برخی رشد یافته اند و این موجب تفاوت های فردی و گوناگونی نیاز افراد و انگیزه آن ها در انتخاب محیط های متفاوت است(حسین آبادی و فرزانه، ۱۳۹۷). مفهوم هوش، ماهیت و ابعاد آن از دیرباز مورد توجه متخصصان، فلاسفه، روانشناسان و صاحب نظران تعلیم و تربیت بوده است. برخی آن را فطری و ثابت و تعدادی نیز اکتسابی و قابل تغییر دانسته و عدهی بسیاری کوشیده اند به این مفهوم تجربی حالتی عینی دهنده و حتی سعی کرده اند آن را به طریق گوناگون و با آزمونهای مختلف، اندازه گیری و سنجش کنند نظریه هوش چندگانه توسط روان شناسان آمریکایی ارایه شده که مفهوم سنتی هوش را به چالش می کشد و آنرا متشکل از تعدادی توانمندی در نظر میگیرد، چون هر دانش آموز از فرهنگ و سطوح متفاوتی به مدرسه می آید. گاردنر می گوید معلم باید تفاوت فردی دانش آموز را جدی بگیریم و آگاهی از تیوری هوش های چندگانه معلمان را بر می انگیزد که هر دانش آموز نیمرخ هوشی منحصر به فرد خودش را دارد که می تواند بر یادگیری دانش آموز تاثیر بگذارد(بابویی، ۱۳۹۶).

در این پژوهش به بررسی هوش های چندگانه بر خودبازی^۲ پرداخته ایم، خودبازی میتواند روی افراد تاثیر زیادی داشته باشد تا بتوانند از هوش خود نهایت استفاده را ببرند چه بسا بسیاری از دانشجویان با اینکه هوش بالایی دارند ولی به دلیل پایین بودن سطح خودبازی ممکن است از هوش خود استفاده نکنند، در این پژوهش سعی داریم بررسی کیم افراد با چه نوع هوشی

¹Intelligence

²Self-esteem

دارای خودباوری پایین یا بالایی هستند و این مسئله میتواند به افراد با هوش های مختلف کمک کند تا سطح خودباوری خود را بالا برد و از نوع هوشی که دارند استفاده لازم را ببرند (نگارنده).

دادگر و علی صوفی (۱۳۹۷) در پژوهشی که به بررسی هوش های چندگانه بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان ابتدایی انجام دادند، به این نتیجه رسیدند که نظریه شناختی هوش های چندگانه گاردنر با پرداختن به اصل تفاوت های فردی دانش آموزان و معلمان راهی جدید در آموزش و برنامه درسی ایجاد نموده است. برخورداری از توانایی های هوشی گوناگون، دانش آموزان و معلمان را در فرآیند یادگیری و یاددهی، موفق و راه رسیدن به هدف های آموزشی را تسهیل می نماید.

رحیمی (۱۳۹۶) به بررسی رابطه بین هوش های چندگانه و احساس تعلق و خودکارآمدی^۳ معلمان مدارس ابتدایی منطقه ۲ پرداخت، به این نتیجه رسید که معلمان به خوبی از این حقیقت آگاهاند که کلاس پراز دانش آموزانی است که با یکدیگر در روش های متفاوت فرق دارند. هر دانش آموز از یک فرهنگ متفاوت می آید. پیش زمینه فرهنگی و اقتصادی هر یک سطوح متفاوتی از علاقه، روش های متفاوت ابراز وجود و نقاط ضعف متفاوت را ایجاد می کند. این خلیلی مهم است که معلم تفاوت های فردی میان دانش آموزان را خلیلی جدی بگیرد آگاهی از تیوری هوش های چندگانه معلمان را بر می انگیزد تا روش های متفاوتی برای کمک به همه دانش آموزان کلاسیشان بیابند. معلم باید آگاه باشد هر دانش آموز نیمrix هوشی منحصر به فرد خودش را دارد که می تواند بر یادگیری دانش آموز تاثیر بگذارد. در این راستا در این تحقیق رابطه بین هوش های چندگانه و احساس تعلق و خودکارآمدی معلمان مدارس ابتدایی منطقه ۲ تهران بررسی می شود.

رجبی پورمبیدی و همکاران (۱۳۹۵) در پژوهشی با عنوان بررسی نقش تعدیل گری خودباوری بر رابطه بین انواع عدالت سازمانی و رفتارهای هنجارشکنانه به رابطه بین عدالت سازمانی و بروز انواع رفتارهای هنجارشکنانه از سوی پرستاران در بیمارستانان پرداختند نتایج نشان میدهد که عدالت سازمانی و حیطه های مختلف آن با انواع رفتار هنجارشکنانه همبستگی معنی داری دارند و همانگونه که پژوهش های مرتبط نیز نشان می دهد، خودباوری پرستاران بر میزان ارتباط هنجارشکنی ناشی از درک انواع عدالت تاثیرگذار است.

بنی هاشمی و کوهی نژاد (۱۳۹۵) در پژوهشی با عنوان اثربخشی روش تدریس بدیعه پردازی بر خودباوری و گرایش به تفکر انتقادی دانش آموزان دختر پایه سوم دبیرستان شهر قاین به این نتیجه رسیدند که روش تدریس بدیعه پردازی بر خودباوری و گرایش به تفکر انتقادی تاثیر دارد. همچنین تاثیر روش تدریس بدیعه پردازی بر خلاقیت و تعهد دانش آموزان معنی دار بود، اما این روش تدریس بر بالندگی دانش آموزان تاثیری نداشت.

ملامحمدنوه سی و علوی (۱۳۹۸) در پژوهشی تحت عنوان آموزش و یادگیری با بکاربردن هوش های چندگانه در مدارس ابتدایی به کاربرد هوش های چندگانه در آموزش و یادگیری دانش آموزان دوره ابتدایی پرداختند و به این نتیجه رسیدند که توجه به تفاوت های فردی و استفاده از آموزش مبتنی بر هوش های چندگانه گاردنر باعث افزایش و بهبود یادگیری در مدارس ابتدایی میشود که این مسئله قابلیت تعمیم به سایر فرآگیران را هم دارا میباشد.

خورشیدی و رناصری و محبی نورالدین وند (۱۳۹۸) در پژوهشی تحت عنوان مقایسه هوش های چندگانه (هشتگانه) در دانش آموزان دختر پایه ششم ابتدایی مدارس عادی و هوشمند در شهرستان مسجدسلیمان به این نتیجه رسیدند که بین هوش های دیداری - فضایی^۴، کلامی^۵ - زبانی^۶، موسیقایی^۷ و درون فردی^۷ دانش آموزان مدارس عادی و هوشمند تفاوت معناداری وجود دارد و دانش آموزان مدارس هوشمند در وضعیت بهتری قرار داشتند. نتایج تحقیق تفاوت معناداری بین هوش های منطقی - ریاضی، بدنی - جنبشی، بین فردی و طبیعت گرایانه تفاوت معنیداری گزارش نکرده است.

³ Efficacy

⁴ Space visual intelligence

⁵ Verbal language intelligence

⁶ Musical intelligence

⁷ Intrapersonal intelligence

هدف از این پژوهش این است که بدانیم افراد با با چه نوع هوشی دارای خودبازرگانی بالا یا پایین هستند یا اینکه هوش میتواند بر خودبازرگانی افراد تاثیر داشته باشد یا خیر.

روش

باتوجه به اینکه موضوع تحقیق بررسی ارتباط بین هوش های چندگانه با خودبازرگانی است این تحقیق از نظر هدف بنیادی و از نظر روشنایی و همبستگی پیروز است. جامعه آماری ما در این پژوهش دانشگاه آزاد اسلامی یادگار امام(ره) واحد شهر ری_دانشکده علوم انسانی سال تحصیلی ۹۸_۹۹ است. جامعه آماری مورد مطالعه ۲۰۰۰ نفر و حجم نمونه ۴۱ نفر هستند. ۳۲ نفر از آنها خانم هستند و ۹ نفر از آنها آقا هستند که به صورت غیر تصادفی و در دسترس انتخاب شدند. روش جمع آوری اطلاعات غیر تصادفی و در دسترس است و همچنین برای جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه هوش های چندگانه گاردنر استفاده شده است. در این مطالعه از از پرسشنامه های خودبازرگانی و هوش های چندگانه استفاده کردیم. پرسشنامه خودبازرگانی توسط آزادی(۱۳۸۹) و بر اساس مدل اسمیت^۸ و پنتریچ^۹ و دی گروت^{۱۰} ساخته شده و شامل ۲۱ سوال میباشد، این پرسشنامه دارای دو مولفه هی عزت نفس(سوال ۱_۹) و کارآمدی شخصی(سوالات ۱۰ تا ۲۱) میباشد. سوالات پرسشنامه بر اساس طیف لیکرت پنج گزینه ای(کاملا مخالف نمره ۱، مخالفم ۲، تا حدی موافقم ۳، موافقم ۴، کاملا موافقم ۵) نمره گذاری میشود. پرسشنامه هوش های چندگانه گاردنر شامل ۸۰ سوال است و بر اساس طیف لیکرت پنج گزینه ای (خیلی کم نمره ۱، کم ۲، متوسط ۳، زیاد ۴، خیلی زیاد ۵). این پرسشنامه نمره منفی ندارد و زمان اجرا نامحدود است. روایی این مقیاس به روش تحلیل عاملی انجام شده و از روایی مناسبی برخوردار است. آلفای کرونباخ ۰/۸۵ تا ۰/۸۵ گزارش شده است. از سویی میزان پایایی محاسبه شده در کل پرسشنامه ۰/۸۳ است که نشان دهنده پایایی مناسبی است.

روایی صوری پرسشنامه خودبازرگانی توسط سیوندی(۱۳۹۲) اندازه گیری و میزان آن ۰/۹۵ تعیین گردیده است. به منظور تعیین ابزار سنجش از روش آلفای پرسشنامه ۰/۹۵ است کرونباخ استفاده گردید و ضریب پایایی برای این روایی پرسشنامه هوش های چندگانه گاردنر به روش تحلیل عاملی انجام شده و از روایی مناسبی برخوردار است. آلفای کرونباخ ۰/۸۵ تا ۰/۸۵ گزارش شده است. از سویی میزان پایایی محاسبه شده در کل پرسشنامه ۰/۸۳ است که نشان دهنده پایایی مناسبی است.

در این پژوهش از دو روش آمار توصیفی و آمار استنباطی استفاده کرده ایم. در آمار توصیفی از شاخص هایی مثل نما، میانه، میانگین، واریانس و انحراف میکار استفاده شده است. برای تحلیل بهتر داده ها از جداول و نمودارها استفاده میشود. در آمار استنباطی از روش همبستگی پیروز استفاده میشود و برای تحلیل داده ها از نرم افزار SPSS نسخه ۱۶ استفاده شده است.

⁸ Smith

⁹ Pentrich

¹⁰ Di Groot

نتایج

جدول شماره ۱ - جدول آمار توصیفی

		jensiat	sen	tahol	khodbavari	hosh_gardner
N	Valid	41	41	41	41	41
	Missing	0	0	0	0	0
	Mean	1.22	23.15	1.17	44.6098	270.6098
	Std. Error of Mean	.065	.587	.059	1.74568	4.40660
	Median	1.00	22.00	1.00	46.0000	271.0000
	Mode	1	21	1	46.00	252.00
	Std. Deviation	.419	3.759	.381	11.17783	28.21602
	Variance	.176	14.128	.145	124.944	796.144
	Skewness	1.407	2.009	1.817	-.095	.184
	Std. Error of Skewness	.369	.369	.369	.369	.369
	Kurtosis	-.023	3.942	1.367	-.541	.069
	Std. Error of Kurtosis	.724	.724	.724	.724	.724
	Range	1	16	1	46.00	132.00
	Minimum	1	19	1	24.00	209.00
	Maximum	2	35	2	70.00	341.00
	Sum	50	949	48	1829.00	11095.00

با توجه به جدول ۱، نمونه های این پژوهش روی ۴۱ نفر میباشد، که میانگین سنی در این پژوهش ۲۳،۱۵ میباشد و اکثر افراد مجرد میباشند و میانگین خودبازرگانی و هوش های چندگانه گاردنر در این پژوهش به ترتیب ۴۶،۰۰۰ و ۲۷۱،۰۰۰ میباشد.

جدول شماره ۲- جنسیت

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
zan	32	78.0	78.0	78.0
Valid mard	9	22.0	22.0	100.0
Total	41	100.0	100.0	

طبق جدول ۲، ستون اول تعداد فروانی جنسیت را نشان میدهد که در این پژوهش ۳۲ نفر زن و ۹ نفر مرد هستند و ستون دوم نشان دهنده درصد تمام داده هایی است که این مقدار معین را دارند، ستون سوم درصد تمامی داده های معتبری را ارائه میکند که به این مقدار مربوط میشوند، ستون چهارم هم درصد فروانی تجمعی را برای متغیر جنسیت نشان می دهد.

جدول شماره ۳- وضعیت تأهل

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
mojarad	34	82.9	82.9	82.9
Valid motahel	7	17.1	17.1	100.0
Total	41	100.0	100.0	

طبق جدول ۳، ستون اول تعداد افرادی را که مجرد یا متأهل هستند نشان میدهد که افراد مجرد در این پژوهش ۳۴ نفر و تعداد افراد متأهل در این پژوهش ۷ نفر است، ستون دوم نشان دهنده درصد تمام داده هایی است که این مقدار معین را دارند، ستون سوم هم درصد تمامی داده های معتبری را ارائه میکند که به این مقدار مربوط میشود و ستون چهارم درصد فراوانی تجمعی را نشان میدهد.

جدول شماره ۴ - همبستگی بین هوش های چندگانه با خودبازی

		khodbavari	hosh_gardner
khodbavari	Pearson Correlation	1	-.403**
	Sig. (2-tailed)		.009
	N	41	41
hosh_gardner	Pearson Correlation	-.403**	1
	Sig. (2-tailed)	.009	
	N	41	41

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

فرضیه اصلی: بین هوش های چندگانه با خودبازی رابطه وجود دارد. طبق جدول ۴، همبستگی بین خودبازی و هوش های چندگانه گاردنر را نشان میدهد، sig. برابر با ۰/۰۰۹ از آلفای ۰/۰۵ کوچکتر است، در نتیجه فرض صفر رد شده و فرض خلاف قبول میشود و میتوان بیان کرد که به احتمال ۹۵٪ رابطه معنا دار است.

جدول شماره ۵ - رابطه هوش زبانی کلامی با خودبازی

		khodbavari	zabani_kalami
khodbavari	Pearson Correlation	1	-.283
	Sig. (2-tailed)		.073
	N	41	41
zabani_kalami	Pearson Correlation	-.283	1
	Sig. (2-tailed)	.073	
	N	41	41

فرضیه فرعی: بین هوش زبانی کلامی با خودبازی رابطه وجود دارد. با توجه به جدول ۵، نمره sig. برابر با ۰/۰۷۳ است و از آلفای ۰/۰۵ بزرگتر است پس فرضیه صفر قبول میشود و فرضیه خلاف رد میشود و به احتمال ۹۵٪ رابطه معنا دار نیست.

جدول شماره ۶- رابطه بین هوش منطقی ریاضی با خودباوری

		khodbavari	manteghi_riyazi
khodbavari	Pearson Correlation	1	-.346*
	Sig. (2-tailed)		.027
	N	41	41
manteghi_riyazi	Pearson Correlation	-.346*	1
	Sig. (2-tailed)	.027	
	N	41	41

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

فرضیه فرعی: بین هوش منطقی ریاضی با خودباوری رابطه وجود دارد. با توجه به جدول ۶ نمره sig. برابر با ۰/۰۲۷ است و از آلفای ۰/۰۵ کوچتر است پس فرضیه صفر رد میشود و فرضیه خلاف قبول میشود و به احتمال ۹۵٪ رابطه معنا دار است.

جدول شماره ۷- رابطه هوش فضایی با خودباوری

		khodbavari	fazayi
khodbavari	Pearson Correlation	1	-.259
	Sig. (2-tailed)		.102
	N	41	41
fazayi	Pearson Correlation	-.259	1
	Sig. (2-tailed)	.102	
	N	41	41

فرضیه فرعی: بین هوش فضایی با خودباوری رابطه وجود دارد. جدول ۷، نشان می دهد شماره sig ۰/۱۰۲ است و از آلفای ۰/۰۵ بزرگتر است پس فرض صفر قبول میشود و فرض خلاف رد میشود و به احتمال ۹۵٪ رابطه معنا دار نیست.

جدول شماره ۸- رابطه هوش بدنی جنبشی با خودباوری

		khodbavari	badani_jonbeshi
khodbavari	Pearson Correlation	1	-.370*
	Sig. (2-tailed)		.017
	N	41	41
badani_jonbeshi	Pearson Correlation	-.370*	1
	Sig. (2-tailed)	.017	
	N	41	41

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

فرضیه فرعی: بین هوش بدنی جنبشی با خودبادوری رابطه وجود دارد. با توجه به جدول ۸، sig. برابر با ۰/۰۱۷ است و از آلفای ۰/۰۵ کوچکتر است پس فرضیه صفر رد میشود و فرضیه خلاف قبول میشود و به احتمال ۹۵٪ رابطه معنا دار است.

جدول شماره ۹- رابطه هوش میان فردی با خودبادوری

		khodbavari	miyanfardi
khodbavari	Pearson Correlation	1	-.388*
	Sig. (2-tailed)		.013
	N	41	40
miyanfardi	Pearson Correlation	-.388*	1
	Sig. (2-tailed)	.013	
	N	40	40

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

فرضیه فرعی: بین هوش میان فردی با خودبادوری رابطه وجود دارد. با توجه به جدول ۹، sig. برابر با شماره ۰/۰۱۳ است و از آلفای ۰/۰۵ کوچکتر است پس فرضیه صفر رد میشود و فرضیه خلاف قبول میشود و به احتمال ۹۵٪ رابطه معنا دار است.

جدول شماره ۱۰- رابطه بین هوش درون فردی با خودبادوری

		khodbavari	daroonfardi
khodbavari	Pearson Correlation	1	-.273
	Sig. (2-tailed)		.088
	N	41	40
daroonfardi	Pearson Correlation	-.273	1
	Sig. (2-tailed)	.088	
	N	40	40

فرضیه فرعی: بین هوش درون فردی با خودبادوری رابطه وجود دارد. با توجه به جدول ۱۰، sig. برابر با ۰/۰۸۸ است و از آلفای ۰/۰۵ بزرگتر است پس فرض صفر رد میشود و فرض خلاف رد میشود و به احتمال ۹۵٪ رابطه معنا دار نیست.

جدول شماره ۱۱- رابطه هوش موسیقیایی با خودباوری

		khodbavari	moosighyai
khodbavari	Pearson Correlation	1	-.157
	Sig. (2-tailed)	.328	
	N	41	41
moosighyai	Pearson Correlation	-.157	1
	Sig. (2-tailed)	.328	
	N	41	41

فرضیه فرعی: بین هوش موسیقیایی با خودباوری رابطه وجود دارد. با توجه به جدول ۱۱، sig. ۰/۳۲۸ برابر با ۰/۰۵ بزرگتر است پس فرض صفر قبول و فرض خلاف رد میشود و به احتمال ۹۵٪ رابطه معنا دار نیست.

جدول شماره ۱۲- رابطه هوش طبیعت‌گرا با خودباوری

		khodbavari	tabiatgara
khodbavari	Pearson Correlation	1	-.077
	Sig. (2-tailed)	.634	
	N	41	41
tabiatgara	Pearson Correlation	-.077	1
	Sig. (2-tailed)	.634	
	N	41	41

فرضیه فرعی: بین هوش طبیعت‌گرا با خودباوری رابطه ای وجود دارد. با توجه به جدول ۱۲، sig. ۰/۶۳۴ برابر با ۰/۰۵ بزرگتر است پس فرض صفر قبول و فرض خلاف رد میشود و به احتمال ۹۵٪ رابطه معنا دار نیست.

بحث

در پژوهشی که ما تحت عنوان رابطه هوش‌های چندگانه با خودباوری انجام دادیم که بین این دو متغیر رابطه معنا داری وجود دارد یعنی هوش افراد میتواند رو میزان خودباوری آنها تاثیر داشته باشد، در این پژوهش رابطه هوش میان فردی با خودباوری، رابطه هوش بدنی جنبشی با خودباوری، رابطه هوش منطقی ریاضی با خودباوری که فرضیه‌های فرعی ما بودند نیز معنا دار شد و این بدین معنا است که اکثر افرادی که دارای هوش میان فردی، بدنی جنبشی و منطقی ریاضی هستند از خودباوری خوبی برخوردار هستند، افرادی که از خودباوری بالایی برخوردار هستند کمتر دچار افسردگی میشوند و این افراد وابستگی کمتری به دیگران خواهند داشت، حال افرادی هستند که با وجود هوشی که دارند ولی از عزت نفس و خودباوری پایینی برخوردارند، ما میتوانیم با توجه به نوع هوشی که دارند از آنها بخواهیم در زمینه ای فعالیت کنند که مناسب آنها است و میتوانند در آن موفق شوند، چه بسا تا زمانی که افراد خود را نشناستند و با ویژگی‌ها و استعداد‌های خود آشنا نشوند دچار ضعف و عزت نفس پایین

میشوند، اکثر انسان هایی که دارای خودبادوری بالایی هستند هوش خود را خوب درک کردند و توائسته اند در آن زمینه فعالیت کنند و گام بردارند. حال به بررسی بیشتر فرضیه ها خواهیم پرداخت:

فرضیه اصلی، همانطور که در جدول ۴، اشاره کردیم رابطه بین متغیرهای اصلی ما یعنی هوش های چندگانه و خودبادوری رابطه معنا داری وجود دارد یعنی هوش افراد میتواند روی میزان خودبادوری افراد تاثیر داشته باشد و ما در این پژوهش سعی کردیم هوش های چندگانه افراد را هم مورد بررسی قرار دهیم.

فرضیه فرعی اول، همانطور که در جدول ۵، اشاره کردیم فرضیه اول رابطه هوش زبانی کلامی با خودبادوری است که در این پژوهش بین این متغیرها رابطه معنا دار نشد و این بدین معنا است که افرادی که هوش زبانی کلامی دارند ممکن است خودبادوری پایینی داشته باشند، حال این افراد ممکن است با هوش خود آشنایی نداشته باشند و استعدادهای خود را کشف نکرده باشند و هدف از این پژوهش هم این است که افراد با توجه به نوع هوش خود مسیر خود را پیدا کرده و این باعث خودبادوری آنها نیز میشود، افراد دارای هوش زبانی کلامی میتوانند شاعرهای خوبی باشند و یا در معنا شناسی، آواشناسی، شناخت قواعد و دستور زبان و شناخت کاربرد زبان در شرایط مختلف تسلط خوبی داشته باشند لذا این افراد بهتر است در این مسیرها قدم بردارند و به هوش خود اعتماد داشته باشند تا خودبادوری آنها نیز بالا برود.

فرضیه فرعی دوم، همانطور که در جدول ۶، اشاره کردیم فرضیه دوم رابطه بین هوش منطقی ریاضی با خودبادوری است و در این پژوهش رابطه بین این دو متغیر معنا دار شده است یعنی افرادی که هوش منطقی ریاضی دارند خودبادوری بالایی دارند، افرادی که هوش منطقی ریاضی دارند به راحتی میتوانند تصمیمات منطقی بگیرند و میتوانند خوب ارقام و اعداد را بکار بگیرند و یا مسائل پیچیده را حل کنند به این ترتیب خوب است در مسیری برونده که بتوانند از این هوش خود بهره ببرند. افرادی که هوش میان فردی دارند میتوانند در زمینه هایی فعالیت کنند که بیشتر اجتماعی باشد و فعالیتشان در بین عموم باشد چرا که آنها توانایی بین فردی خوبی دارند.

فرضیه فرعی سوم، همانطور که در جدول ۷، اشاره کردیم فرضیه سوم رابطه هوش فضایی با خودبادوری است که در این پژوهش رابطه بین این متغیرها معنا دار نشده است و این بدین معناست که افرادی که هوش فضایی دارند ممکن است خودبادوری پایینی داشته باشند و این نشان دهنده آن است که به هوش و استعداد های خود درک کاملی ندارند و استعدادهای خود را کشف نکرده اند این افراد لازم است در مسیری قرار بگیرند که مرتبط با هوش و استعداد های آنها است، افرادی که هوش فضایی دارند قابلیت درک اشکال و تصاویر سه بعدی را دارند، آنها در حل پازل ها نقشه خوانی و طراحی و اجرای پروژه های عمرانی و مهندسی موفق خواهند بود.

فرضیه فرعی چهارم، همانطور که در جدول ۸، اشاره کردیم فرضیه چهارم رابطه بین هوش بدنی جنبشی با خودبادوری است و در این پژوهش رابطه بین این دو متغیر معنا دار شده است و این بدان معنا است که افرادی که هوش بدنی جنبشی دارند از خودبادوری بالایی برخوردار هستند. افرادی که هوش بدنی جنبشی دارند میتوانند در زمینه ای فعالیت کنند بدن آنها را احاطه کند از حرکت انگشتان راست گرفته تا دست و پا... برخی از تایپیست های حرفه ای نیز از این نوع هوش برخوردار هستند حتی نوازنگانی که خیلی خوب میتوانند سرعت انگشتانشان را کنترل کنند نیز ممکن است از این هوش برخوردار باشند.

فرضیه فرعی پنجم، همانطور که در جدول ۹، اشاره کردیم فرضیه پنجم رابطه بین هوش میان فردی با خودبادوری است و در این پژوهش رابطه بین این دو متغیرها معنا دار شده است و این بدان معنا است که افرادی که دارای هوش میان فردی هستند از خودبادوری بالایی برخوردار هستند، این افراد میتوانند در اجتماع خوب رفتار کنند و تعامل خوبی با سایر مردم داشته باشند و برای اینکه در مسیرشان موفق باشند خوب است که شغل ها و یا حرفه هایی را انتخاب کنند که بیشتر در اجتماع باشند چرا که این افراد معمولاً برونگرا هستند آنها به راحتی میتوانند در یک گروه با سایر افراد ارتباط برقرار کنند.

فرضیه فرعی ششم، همانطور که در جدول ۱۰، اشاره کردیم فرضیه ششم رابطه بین هوش درون فردی با خودبادوری است که در این پژوهش رابطه بین این دو متغیر معنا دار نشده است و این بدان معنا است که افرادی که هوش درون فردی دارند ممکن است خودبادوری پایینی داشته باشند چرا که این افراد بیشتر درونگرا هستند و ممکن است مدت زیادی را تنها بمانند و همین منزوی بودن باعث میشود انسان به جنبه های منفی بیشتر توجه کند و چه بسا باعث افسردگی هم میشود. این افراد علاوه

بر شناخت توانایی و استعداد های خود باید سعی کنند بیشتر در اجتماع حضور پیدا کنند و به استعدادهای خود اعتماد بیشتری داشته باشند تا بتوانند سطح خودبازی خود را بالا ببرند.

فرضیه فرعی هفتم، همانطور که در جدول ۱۱، اشاره کردیم فرضیه هفتم رابطه بین هوش موسیقیایی با خودبازی است که در این پژوهش رابطه بین این دو متغیر معنا دار نشده است و این بدان معنا است که افرادی که هوش موسیقیایی دارند ممکن است خودبازی پایینی داشته باشند، لذا این افراد ممکن است به توانایی های خود اعتماد نداشته باشند، این افراد با توجه به هوشی که دارند لازم است در این مسیر قدم بردارند و تاجای ممکن در این زمینه تشویق شوند و تا بتوانند به خود بیشتر اعتماد داشته باشند، افرادی که دارای هوش موسیقیایی هستند در درک الگوهای شنیداری، آهنگ ها و صدای توانایی بالایی دارند و از بیشتر از سایر افراد توانایی تشخیص صدایها را دارند.

فرضیه فرعی هشتم، همانطور که در جدول ۱۲، اشاره کردیم فرضیه هفتم رابطه هوش طبیعتگرا با خودبازی است که در این پژوهش رابطه بین این متغیرها معنا دار نشده است و این بدان معنا است که افرادی که هوش طبیعت گرا دارند ممکن است خودبازی پایینی داشته باشند چرا که اکثر این افراد پهمناند افرادی که هوش درون فردی دارند درونگرا هستند، چه بسا اگر این افراد بتوانند به طرز درستی از هوش خود استفاده کنند و به توانایی ها و استعداد های خود اعتماد داشته باشند میتوانند میزان خودبازی را بالا ببرند، افرادی که هوش طبیعت گرا دارند به طبیعت علاقه فراوانی نشان می دهند، آنها از گردش در طبیعت لذت می برند و در بخارا سپردن گونه های مختلف گیاهان و جانوران مهارت دارند.

هدف از این پژوهش و توضیحاتی که نقل کردیم این بود که اگر آدمی بتواند خود را خوب بشناسد و بتواند با خصوصیات و استعدادها و نوع هوش خود آشنا شود و آنها را درک کند خودبازی و عزت نفس بالایی خواهد داشت، چرا که ممکن است انسان بالاتر از آنچه که هست از خود تنتظار داشته باشد و وقتی نتواند موفق شود عزت نفس و خودبازی اش دچار ضعف شود و یا بالعکس اگر انسان خودش را دست کم بگیرد ممکن است اصلا نتواند گامی بردارد و استعداد های خود را شکوفا کند.

ما در پژوهشی که انجام دادیم به بررسی رابطه هوش های چندگانه و خودبازی افراد پرداختیم و رابطه معنا داری بدست آوردیم، پژوهش های دیگری در این زمینه انجام شده است که ما میخواهیم به بررسی تفاوت ها و شباهت های آنها با پژوهش فوق بپردازیم.

انجم شجاع و ترکی زاده (۱۳۹۲) در پژوهشی تحت عنوان رابطه خودبازی و خلاقیت دستگاه های کارکنان اجرایی به بررسی میزان خود بازی و خلاقیت و همچنین تعیین رابطه بین خودبازی با خلاقیت کارکنان پرداخته اند و به نتایج معنا داری دست یافته اند، جامعه آماری آنها در این پژوهش شامل کلیه کارکنان دستگاه های اجرایی شهر سیرجان به تعداد ۲۰۱۳ می باشند. حجم نمونه شامل ۲۳۶ نفر می باشد، آنها در این پژوهش دیدند که بین خود بازی و کارآمدی شخصی با خلاقیت رابطه معنادار و مثبتی وجود دارد و بین عزت نفس با خلاقیت رابطه معنادار وجود ندارد.

صالحی و سر سستی (۱۳۹۲) پژوهشی انجام دادند تحت عنوان بررسی رابطه بین هوش چندگانه با سبک های رهبری مدیران مدارس ابتدایی استان مازندران، جامعه آماری متشکل از کلیه مدیران و معلمان مدارس ابتدایی استان مازندران که به ترتیب شامل ۶۴۵ و ۸۶۳۲ نفر می باشند. تعیین حجم نمونه با استفاده از جدول کرجی و مورگان، به ترتیب تعداد ۲۴۲ و ۳۶۷ نفر به عنوان نمونه بررسی کردند و در این پژوهش به این نتیجه رسیدند که سبک های رهبری تحولی - تبدالی تحت تأثیر هوش های چندگانه مدیران قرار دارد.

شريف زاده (۱۳۹۳) در پژوهشی به بررسی رابطه بین باورهای هوشی با هوش های چندگانه دانش آموزان دختر متوسطه شهرستان نقده پرداخت جامعه آماری این پژوهش دانش آموزان دختر پایه چهارم متوسطه شهرستان نقده می باشند که تعداد آنها ۳۱۶ نفر می باشد و حجم نمونه نیز با توجه به جدول مورگان ۹۴ نفر است، در این پژوهش نتیجه بدست آمده با توجه به سطح معنی داری نشان می دهد که بین باورهای هوشی و هوش های چندگانه گاردنر رابطه معنی داری وجود دارد.

منابع و مراجع

- [۱] انجم شاعر، زهرا و فاطمه ترکی زاده، ۱۳۹۲، بررسی رابطه بین خودباوری و خلاقیت کارکنان دستگاه های اجرایی شهرستان سیرجان، دومین کنفرانس بین المللی مدیریت، کارآفرینی و توسعه اقتصادی، قم، دانشگاه پیام نور، https://www.civilica.com/Paper-EME02-EME02_2048.html
- [۲] بابویی، فرخناز، ۱۳۹۶، کاربرد هوش های چندگانه موثر در برنامه درسی، دومین کنفرانس ملی رویکردهای نوین در آموزش و پژوهش، محمود آباد، آموزش و پژوهش شهرستان محمودآباد- دانشکده فنی و حرفه ای محمودآباد، https://www.civilica.com/Paper-NERA02-NERA02_279.html
- [۳] بنی هاشمی، مليحه و علی کوهی نژاد، ۱۳۹۵، اثربخشی روش تدریس بدیعه پردازی بر خودباوری و گرایش به تفکر انتقادی دانش آموزان دختر پایه سوم، سومین کنفرانس جهانی روانشناسی و علوم تربیتی، حقوق و علوم اجتماعية در آغاز هزاره سوم، شیراز، با همکاری مشترک موسسه آموزش عالی علامه خویی، دانشگاه زرقاران- واحد پژوهش دانش پژوهان همایش آفرین، https://www.civilica.com/Paper-PESLSBTM03-PESLSBTM03_454.html
- [۴] تفاق، رضیه و فاطمه سادات موسوی ندوشن، ۱۳۹۷، نقش والدین در خودباوری دختران نوجوان، اولین همایش بین المللی روانشناسی، علوم تربیتی و مطالعات اجتماعية، همدان، دبیرخانه دائمی همایش، https://www.civilica.com/Paper-RAVAN01-RAVAN01_033.html
- [۵] ثناگوی محرر، غلامرضا، حبیب الله رستمی و مليحه خسروی کلوخی پور، ۱۳۹۶، بررسی رابطه بین خودباوری بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان مقطع متوسطه شهر زاهدان، کنفرانس ملی پژوهش های نوین در مدیریت اقتصاد دانشگاه آزاد کازرون https://www.civilica.com/Paper-KAUHEM01-KAUHEM01_443.html
- [۶] حسین آبادی، زهرا و فاطمه فرزانه، ۱۳۹۷، بررسی ضرورت توجه به هوش های چندگانه در طراحی شهر پایدار، سومین کنفرانس بین المللی عمران، معماری و طراحی شهری، تبریز، دبیرخانه دائمی کنفرانس -دانشگاه میعاد با همکاری دانشگاه هنر اسلامی تبریز - دانشگاه خوارزمی-شهرکرد، https://www.civilica.com/Paper-ICCACS03-ICCACS03_701.html
- [۷] خورشیدی ورناصری، شهناز و محمدحسین محبی نورالدین وند، ۱۳۹۸، مقایسه هوش های چندگانه (هشتگانه) در دانش آموزان دختر پایه ششم ابتدایی مدارس عادی و هوشمند در شهرستان مسجدسلیمان، سومین کنفرانس بین المللی نوآوری و تحقیق در علوم تربیتی، مدیریت و روانشناسی، تهران، دبیرخانه دائمی کنفرانس، https://www.civilica.com/Paper-HPCONF03-HPCONF03_253.html
- [۸] دادگر، پریسا و الله نظر علی صوفی، ۱۳۹۷، تاثیر هوش های چندگانه بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان ابتدایی، کنفرانس ملی دستاوردهای نوین جهان در تعلیم و تربیت، روانشناسی، حقوق و مطالعات فرهنگی - اجتماعی، خوی، دانشگاه آزاد اسلامی زرقاران-آموزش عالی علامه خویی وابسته به وزارت علوم تحقیقات و فناوری، https://www.civilica.com/Paper-PSYCONF01-PSYCONF01_646.html
- [۹] رحیمی، فاطمه، ۱۳۹۶، بررسی رابطه بین هوش های چندگانه و احساس تعلق و خودکارآمدی معلمان مدارس ابتدایی منطقه ۲ تهران، دومین کنگره سراسری تحول و نوآوری در علوم انسانی، شیراز، موسسه عالی علوم و فناوری خوارزمی، https://www.civilica.com/Paper-ICCIH02-ICCIH02_025.html
- [۱۰] رجبی پورمیبدی، علیرضا، ۱۳۹۵، بررسی نقش تعدیل گری خودباوری بر رابطه بین انواع عدالت سازمانی و رفتارهای هنجارشکنانه، هفتمین کنفرانس بین المللی اقتصاد و مدیریت، سوئد- دالارنا، مرکز ارتباطات دانشگاهی ICOAC ، دانشگاه دولتی دالارنا، https://www.civilica.com/Paper-ICOEM01-ICOEM01_200.html
- [۱۱] شریف زاده، مظفر، ۱۳۹۳، بررسی رابطه ی باورهای هوشی، با هوش های چندگانه ی دانش آموزان متوسطه ی دختر شهرستان نقده، اولین کنفرانس ملی اقتصاد، مدیریت و فرهنگ ایرانی اسلامی، اردبیل، موسسه پیشگامان فرهنگ و اندیشه

ولیعصر، اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان اردبیل، https://www.civilica.com/Paper-VALIASR01-VALIASR01_002.html

[۱۲] شناسا، فاطمه، زین الدینی میمند، زهراء (۱۳۹۸)، واکاوی نقش خودبایوی و نشاط بر پیشرفت علمی دانش آموزان متوسطه دوره اول شهرستان شیراز، دومین همایش ملی تحول در برنامه درسی‌امرد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد لامرد، https://www.civilica.com/Paper-NCTCU02-NCTCU02_003.html

[۱۳] صالحی، محمد و فرشته چاری سرستی، ۱۳۹۲، بررسی رابطه هوش چندگانه با سبک‌های رهبری تحولی- تبدالی مدیران مدارس ابتدایی استان مازندران، دومین همایش ملی بررسی راهکارهای ارتقاء مباحث مدیریت، حسابداری و مهندسی صنایع در سازمانها، گچساران، دانشگاه آزاد اسلامی واحد گچساران، https://www.civilica.com/Paper-IMIIMAIEO02-IMIIMAIEO02_049.html

[۱۴] کوثری، سمیرا و عباس ترکاشوند، ۱۳۹۸، شناسایی کیفیات فضایی موثر بر پرورش هوش‌های چندگانه در فضاهای مدرسه (نمونه موردنی: مدارس ابتدایی شهر مشهد)، فصلنامه فناوری آموزش ۱۳ (۴)، https://www.civilica.com/Paper-JR_JEIT-JR_JEIT-13-4_021.html

[۱۵]

[۱۶] ملامحمدنوه سی، سعیده و سیده شبینم علوی، ۱۳۹۸، آموزش و یادگیری با بکاربردن هوش‌های چندگانه در مدارس ابتدایی، چهارمین کنفرانس بین‌المللی پژوهش‌های نوین در حوزه علوم تربیتی و روانشناسی و روابط اجتماعی ایران، دبیرخانه دائمی کنفرانس، https://www.civilica.com/Paper-ESCONF04-ESCONF04_083.html

[۱۷] ناظران، ترانه و جواد اسدپور، ۱۳۹۷، بررسی و تحلیل تاثیر عوامل معماری بر عوامل انسانی به منظور ارتقا خودبایوی در بانوان با رویکرد مشارکت پویا و فعال: تدوین چارچوبه نظری، کنفرانس بین‌المللی عمران، معماری و مدیریت توسعه شهری در ایران، تهران دانشگاه صنعتی مراغه با همکاری دانشگاه تبریز - دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، https://www.civilica.com/Paper-CAUM01-CAUM01_1486.html